

Barn og ungdom - behov for sedasjon og narkose

Magne Raadal

Det odontologiske fakultet

Universitetet i Bergen

Sentrale spørsmål

- ☞ Hva er indikasjonene for sedasjon og generell anestesi på barn?
- ☞ Hvor omfattende er behovet?
- ☞ Er tilbudet godt nok i dag?

Indikasjoner for sedasjon/narkose

Kombinasjoner av følgende to forhold:

1. Pasienter med dårlig mestringsevne

- Engstelige og redde barn
- Funksjonshemmede barn
- Barn med generelle sykdommer

2. Behandlingsbehovet

- Stort og komplisert behandlingsbehov
- Akuttbehandling

Hvor stort er behovet?

Er det mulig å vurdere det objektivt?

☞ Pasientene og deres foresatte

☞ Tannlegene i DOT

☞ Lederne i DOT

☞ Bevilgende myndigheter

Pasienters vurdering av behovet (eksempel)

Spørreundersøkelse i regi av American Dental Society of Anesthesiology (Dionne et al 1998):

- 6 % av befolkningen går aldri til tannlege
- Angst er 4. hyppigste årsak
- Av de som ikke går: 18% ville gått dersom de hadde fått ”beroligende medikamenter”
- 3% av hele befolkningen får sedasjon, mens 10% ønsker det

Bruk av sedativa (ikke lystgass)

- ☞ Spørreundersøkelse blant DOT-tannlegene i Buskerud og M&Romsdal (Storhaug & Gadeholt 1991):
 - Ca 50% av tannlegene hadde brukt sedativa, de fleste bare 2-3 ganger
 - Diazepam, lave doser
 - Effekten ikke tilfredsstillende
- ☞ Spørreundersøkelse blant tannlegene i Folktandvården i Sverige (Jensen& Matsson 2001):
 - Allmenntannleger: 73% brukte
 - Spesialister: 97% brukte
 - De som brukte det mest var mest fornøyd med effekten

Fylke	Benzodiazepiner
	Antall tannleger
Østfold	?
Akershus	8
Oslo	10
Hedmark	10
Oppland	20
Buskerud	2
Vestfold	25
Telemark	25
Aust-Agder	15
Vest-Agder	14
Rogaland	6
Hordaland	?
S&Fjordane	10
M&Romsdal	25
S-Trøndelag	Alle
N-Trøndelag	5
Nordland	?
Troms	?
Finnmark	15

Spørreundersøkelse blant fylkestannlegene (Raadal 2002)

Hvor mange tannleger brukte benzodiazepiner i 2001?

10 av 18 fylkestannleger hevdet at tilbudet ikke var tilfredsstillende

Behov for bruk av benzodiazepiner

- Alle fylkestannlegene mente at behovet var størst i gruppe A
- Spørsmål: ”Hvor stort vil du anslå det årlige behovet (andel pas. som trenger slik behandling minst en gang i året) i de prioriterte grupper”

Behovet	Antall svar
<1%	5
1-5%	9
5-10%	1
Vet ikke	4

Bruk av lystgass

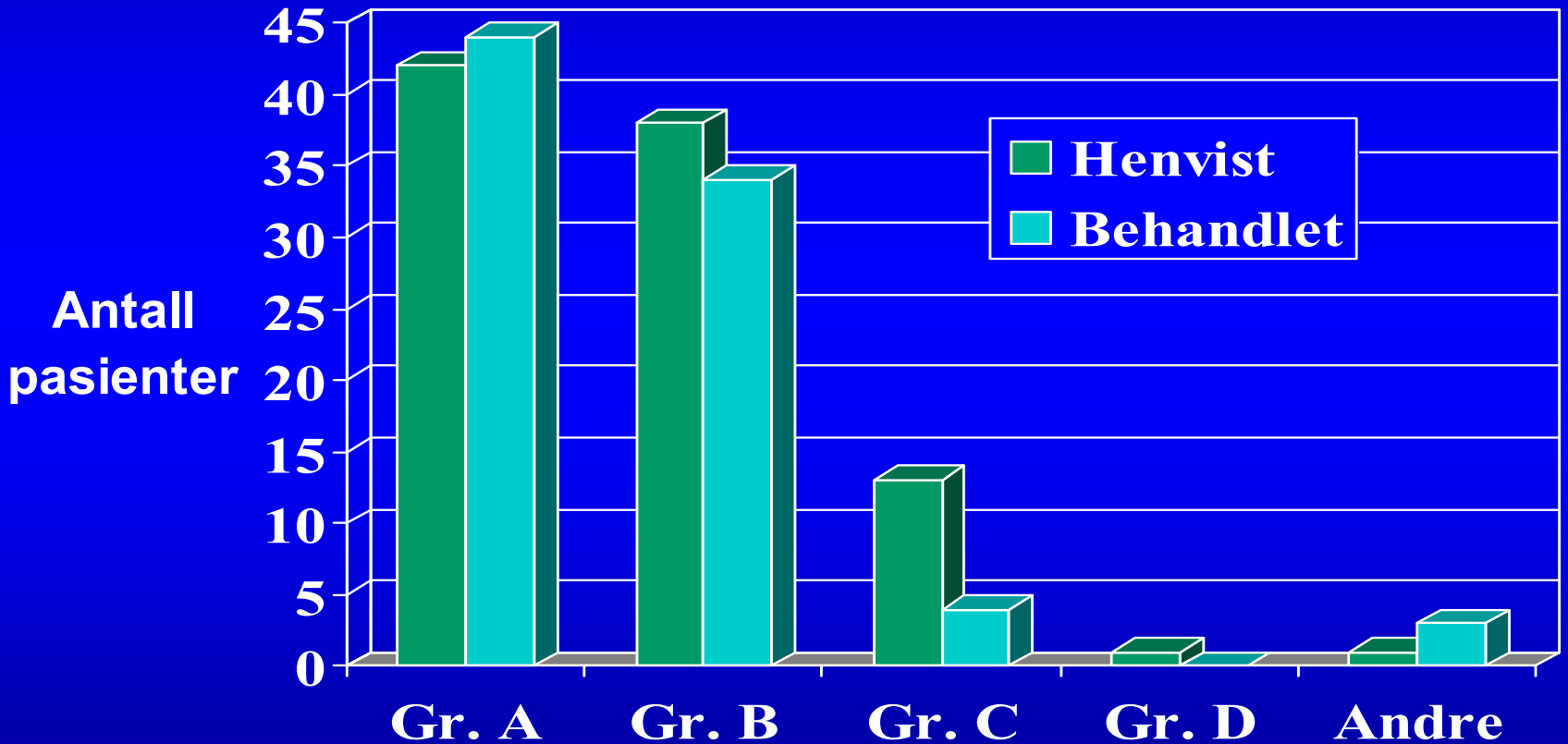
- ☞ Ca. 250 norske tannleger har lisens (ca. 6%)
- ☞ I fjor brukte 89 DOT-tannleger lystgass (ca. 8%)
- ☞ 13 av 18 fylkestannleger hevder at tilbudet er tilfredsstillende

Fylke	Narkose	
	Antall pas. behandlet	Ventetid (mndr)
Østfold	135	15
Akershus	373	6
Oslo	76	3-4
Hedmark	130	4
Oppland	160	8
Buskerud	163	4-5
Vestfold	150	5
Telemark	80	6
Aust-Agder	59	10
Vest-Agder	120	6
Rogaland	154	3-6
Hordaland	85	13
S&Fjordane	200	3-4
M&Romsdal	160	2-24
S-Trøndelag	182	11
N-Trøndelag	100	4-5
Nordland	209	3-12
Troms	85	3-6
Finnmark	18	12

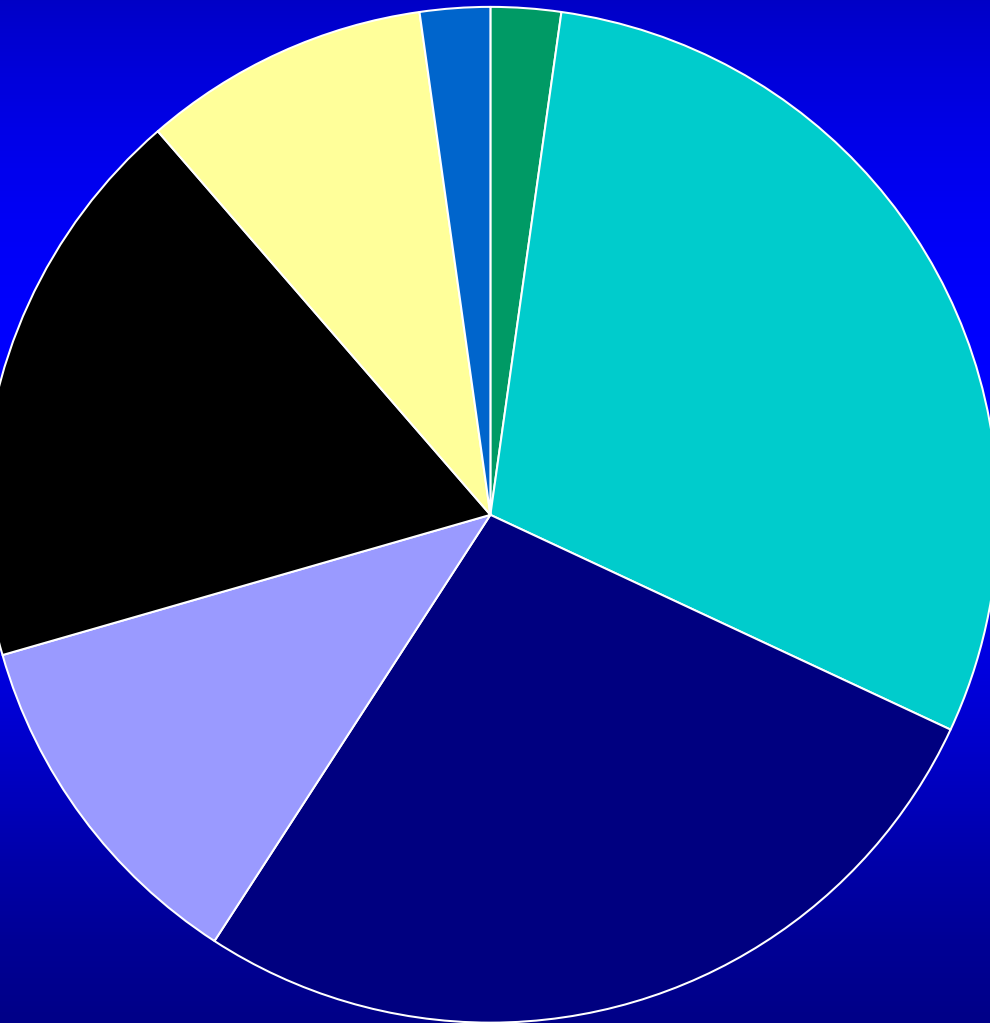
Bruk av narkose

- Totalt 2639 pasienter behandlet (ca. 0,3% av Gr. A+B)
- Gj.sn. ventetid: Ca. 7 mndr.
- 12 av 19 fylkestannleger mener at behandlingsskapasiteten ikke er tilfredsstillende

Hordaland: Henviste og behandlede pasienter 2001

Gruppe A-pasientene

■ Karies 0-2 år
■ Karies 3-6 år
■ Karies 7-12 år
■ Karies 13-18 år
■ Psyk.utvikl.h.
■ Generell sykd.
■ Annet

Gj.sn. ventetid (dager)
330
302
394
429
426
268
679

Eksempler på pasienter som behandles i narkose

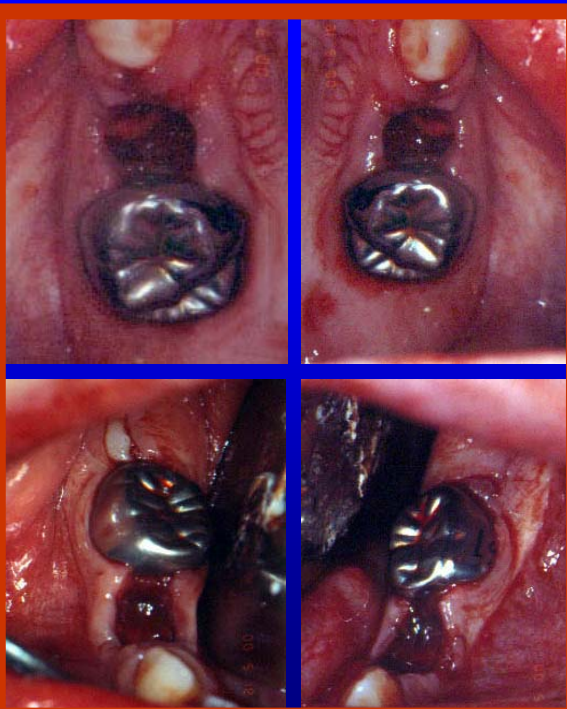
“Frisk” gutt, 2,5 år

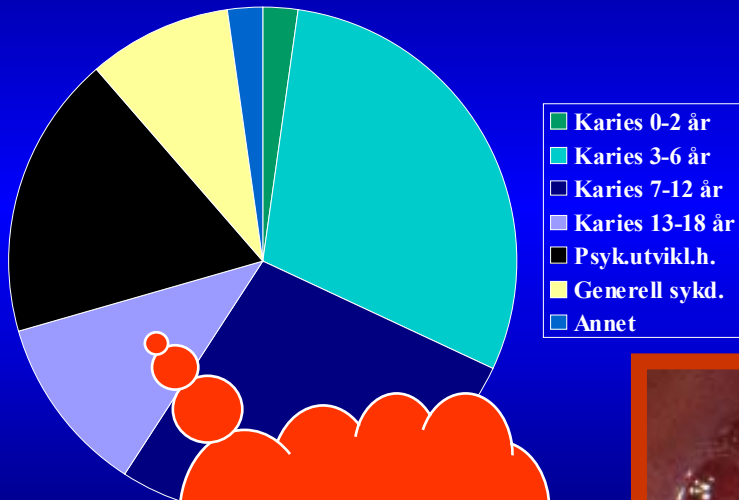
Syndrompatient 3 1/2 år

“Frisk” gutt, 5 år

Gruppe A-pasientene

5 pasienter
behandlet
i 2001

Friske pasienter i aldergruppen 7-18 år

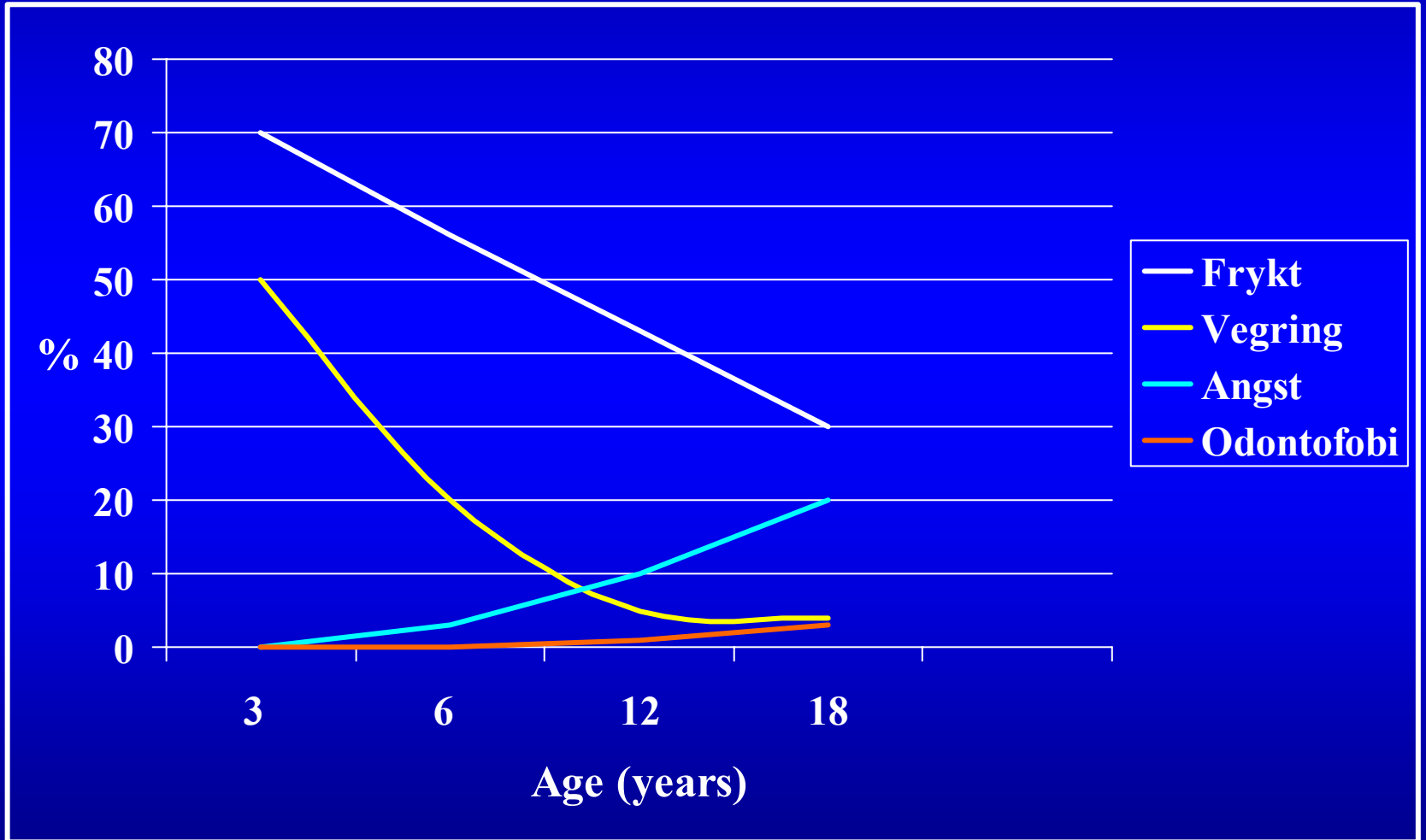
15 år gammel gutt med sprøyteskrek

Hypomineraliserte 6-ere og amelogenesis imp.

“Behandlingsvanskelige barn”

Mine konklusjoner

- ☞ Stort omfang og varierende typer utfordringer i forbindelse med ”de tunge pasientene”
- ☞ Behov for ”behandlingsrepertoar” i form av sedativa og narkose

To viktige hensyn

Barnet

bør tilbys en behandling som:

1. Han/hun kan mestre
2. Forebygger fremtidig angst og unngåelse

Tannlegen

bør ha behandlingsalternativer som reduserer slitasje og mistrivsel:

1. Behandlingsrepertoar
2. Henvisningsmuligheter